

København den 21. april 2016

Til
Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Att.: Mads Næsgaard Schmidt

Vedr.: Ansøgning om tilladelse til nedrivning af udlængerne til Jyderup Præstegård.

Hermed vil Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur gøre indsigelse imod ejerens planer om nedrivning af udlængerne til Jyderup præstegård. Præstegården er som helhed udpeget som bevaringsværdig af de kommunale myndigheder, hvad der fremgår af lokalplan nr. 10-15 fra 1982 for parti af Jyderup Kirkeby.

I Jyderup Menighedsråds ansøgning bruges 5 argumenter for nedrivning af udlængerne. Vi vil hermed gendrive disse argumenter som følger:

Ad. 1 (udlængernes tilstand):

Det ses, at budgettet, som arkitekt Jesper Herbert-Nielsen henviser til i ansøgningen fra 2015, nemlig ved Michael Madsen, *ikke* er vedlagt. Derimod har vi nu et nyere notat fra Stig Løcke, arkitekt fra Slagelse, der klart skriver, at bygningerne både ud- og indvendigt er i en god stand.

At vurdere efter hans notat er en nedrivning grundet udlængernes dårlige stand IKKE at tilråde! Over de næste 10 år skønnes en sum på ca. 2 mio. kr. nødvendig til vedligeholdelse. Deri er inkluderet udskiftning af stråtaget. Det resterende vedligehold andrager ca. 20.000 kr. årligt.

Ad 2 (vedligeholdelse fremover):

At der 'fremover vil være markante vedligeholdelsesudgifter', begrundes ikke i Stig Løckes notat. Her står tværtimod nævnt 20.000 kr. årligt de næste 10 år. Og ville vi antage, at de 20.000 kr. årligt skulle spændes ud over en periode på måske 20 år, og der fra år 10-20 måske skal bruges 30.000 kr. årligt, giver det et samlet beløb over de næste 20 år på 2 mio. + 10x30.000 = 2,3 mio. kr. eller 115.000 kr. årligt – inklusiv en udskiftning af stråtaget her og nu.

Ad 3 (behovet for udlængerne):

Jyderup Præstegård fremstår som en næsten komplet, firlænget gård, blandt de to(!) sidste, der er tilbage i det gamle Jyderup. Udlængerne fortæller historien om, at præsten – før han blev tjenestemand – havde jorder, der skulle passes, og at der var stalde og garager til landbrugsredskaberne. Nedrives udlængerne, vil denne helt specielle side af præstegårdens historie være tabt for stedse. De hører ubetinget med til præstegårdens historie.

Præstegården ligger lige op ad kirken og kirkegården, som det var kutyme. I dag bygges præsteboliger (alene udtrykket fortæller, at der er forskel på en gård og en bolig) ikke nødvendigvis lige op ad kirken.

Stig Løcke beskriver det ovenfor rigtig fint – i selve bilaget til nedrivningsansøgningen! Også i Lokalplanen fra 1982 beskriver, hvorfor hele præstegården og ikke kun hovedbygningen skal bevares.

At der ikke skulle være 'brug for' disse bygninger, må vi derfor i høj grad protestere over for.

'Brug for' må aldrig udelukkende knytte sig til en kommerciel eller rent funktionspræget 'brug'. Kulturarven vil der altid være brug for! Hele præstegården er bevaringsværdig. Og om dele af den fortsat er i brug eller ej, må aldrig blive en grund til nedrivning. Hvis det er, må det være menighedsrådets opgave at finde en funktion til udlængerne, der tager hensyn til, hvad de kan tåle.

Ad 4 (friere udsyn til kirken):

Der skrives om at blotlægge præstegårdens bolig, hvilket vil give et bedre udsyn til kirken. Dette må heller aldrig blive et argument for at nedrive en meget vigtig del af præstegården. Kirken er synlig rigtig mange andre steder fra, så der er ingen grund til, at den også skal blive synlig fra landevejen. I øvrigt skal stuehuset forblive på stedet, så det er misvisende at hævde, at man ved nedrivning af udlængerne skaffer større synlighed. Desuden vil det være historisk forkert at søge at skaffe friere kig, når der nu altid har ligget en præstegård på dette sted. Argumentet er søgt!

Ad 5 (flere resurser til stuehuset):

Ved at undlade at skulle vedligeholde udlængerne vil der være bedre råd til at vedligeholde/istandsætte selve længen, hvor præsten bor, siges der. Det er svært at modsige dette. Men der hører pligter og fornøjelser med til at have en præstegård fra 1808, der er erklæret bevaringsværdig. Dem må menighedsrådet tage på sig.

Konklusion

De af menighedsrådet fremførte argumenter kan og må tilbagevises. Nedrivning vil både kulturhistorisk og miljømæssigt være et stort tab i sig selv, men også være ødelæggende for oplevelsen af Jyderup som kirkeby og for byens identitet.

Vi foretrækker langt, at præstegården sælges frem for, at udlængerne nedrives. Det må så blive en nødvendig konsekvens af et afslag på ansøgning om nedrivning.

Det bør under alle omstændigheder forsøges fra ejers side at få afsat udlængerne på en måde, så de af ny ejer bliver behandlet med respekt. Dette kan sikres igennem et salg med klausuler.

Med venlig hilsen
på vegne af Landsforeningen

Helge Torm,
formand for Frednings- og Bevaringsudvalget